

ROVANIEMEN KAUPUNGIN POIKKEUSOLOJEN JOHTOSÄÄNTÖ

Hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.3.2013 § 130

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 6.5.2013 § 78

1 § SOVELTAMINEN

Tätä johtosääntöä sovelletaan Rovaniemen kaupungissa yhteiskunnan normaaliolojen häiriö- ja erityistilanteissa sekä valmiuslain mukaisissa poikkeusoloissa.

Poikkeustilanteiden johtosäännön toimivaltuuksia voidaan käyttää vain, jos tilanne ei ole hallittavissa tavanomukaisin toimivaltuuksin.

2 § HÄIRIÖ- JA POIKKEUSTILANTEET

Valmiuslain mukaan kunnan tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Yhteiskunnan normaaliolojen häiriö- tai erityistilanteella tarkoitetaan tässä johtosäännössä tapahtumia tai tilanteita, jotka edellyttävät normaalista poikkeavaa johtamista, toimenpiteitä, toimivaltuuksia tai viestintää.

3 § VALMIUSTILAT

Poikkeustilanteissa ja varautumisessa käytetään seuraavia valmiustiloja:

1. Perusvalmius
2. Johtamisvalmius
3. Tehostettuvalmius
4. Täysvalmius

1. Perusvalmius on valmiustila, jossa toimitaan normaaliaikana.

2. Johtamisvalmius on valmiustila, jossa kaupunginjohtajan nimeämällä henkilöillä on paikallaolovelvollisuus tai velvoite saapua määräajassa työpaikalle. Johtamisvalmiudessa olevat henkilöt nimeää kaupunginjohtaja ja päättää kunkin henkilön osalta määräajan saapua työpaikalle.

Toimivaltuudet määräytyvät poikkeustilanteiden johtosäännön 5 §:n mukaisesti. Johtamisvalmiuteen siirrytään kaupunginjohtajan päätöksellä.

Toimialaa tai laitosta koskevaan johtamisvalmiuteen siirrytään kyseisen organisaation johtajan päätöksellä ja toimivaltuudet määräytyvät tällöin normaaliolojen toimivaltuuksien mukaisesti.

3. Tehostettu valmius on valmiustila jossa kaupungin hallinto ylläpitää jatkuvaa johtamisvalmiutta. Toimintaa on tehostettu tarkoituksena hallita uhkaava tai jo syntynyt poikkeustilanne.

Toimivaltuudet määräytyvät poikkeustilanteiden johtosäännön 5 §:n mukaisesti.

Tehostetusta valmiudesta on mahdollista siirtyä täysvalmiuteen lyhyessä ajassa. Tehostettuun valmiuteen siirrytään kaupunginjohtajan päätöksellä.

4. Täysvalmiudessa kaikki kaupungin voimavarat on otettu käyttöön ja kaupunki keskittyy tilanteen vaikutusten ehkäisemiseen ja tilanteesta selviytymiseen.

Toimivaltuudet määräytyvät poikkeustilanteiden johtosäännön 5 §:n mukaisesti. Täysvalmiuteen siirtyminen edellyttää valtioneuvoston ja tasavallan presidentin antamaa asetusta poikkeusoloista.

4 § POIKKEUSOLOJEN ORGANISAATIO

4.1 LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO POIKKEUSOLOISSA

Kaupunginhallinnon ylintä päätösvaltaa käyttää kuntalain 1§ mukaan asukkaiden valitsema valtuusto. Kaupunginhallitus ja lautakunnat toimivat poikkeusoloissa perusvalmiustilan mukaisesti Siirryttäessä poikkeusolojen johtosäännön mukaiseen johtamisjärjestelmään lautakunnat vastaavat johtokuntien tehtävistä. Kaupunginvaltuuston toiminnasta sekä kaupungin-hallituksen ja lautakuntien tehtävistä valtioneuvosto voi valmiuslain perusteella säätää erikseen.

4.2 POIKKEUSOLOJEN JOHTORYHMÄ

Poikkeustilanteissa kaupungin omaa toimintaa johtaa kaupunginjohtajan nimeämä ja johtama poikkeusolojen johtoryhmä, joka on peruskokoonpanoltaan seuraava: kaupunginjohtaja, peruspalvelujohtaja, tekninen johtaja, hallintopäällikkö, lääkintäpäällikkö, talouspäällikkö, tiedotuspäällikkö, rakennuspäällikkö, kiinteistöpäällikkö, vesihuoltopäällikkö, energiapäällikkö, jätehuoltopäällikkö, tietohallintopäällikkö ja turvallisuuspäällikkö. Johtoryhmään kuuluvat pysyvinä asiantuntijoina yhdysupseeri ja pelastuslaitoksen edustaja.

Poikkeusolojen johtosäännön 3§:n muissa kuin perusvalmiustiloissa johtoryhmä vastaa johtamisesta ja ohjaa voimavaroja eri hallintokunnille kriisitilanteiden vaatimusten mukaisesti. Kaupungin poikkeusolojen johtoryhmän kokouksissa kaupunginjohtaja tekee päätökset asianomaisen toimialajohtajan esityksestä.

Poikkeusoloissa kaupungin organisaatio toimii poikkeusolojen johtoryhmän jäsenten työjärjestyksen rakenteen ja toimivaltuuksien mukaisesti. Tehtävät ja vastuut määräytyvät poikkeusolojen johtoryhmän työjärjestyksessä

Muilta osin kaupungin liikelaitosten, osakeyhtiöiden sekä hallinto- ja palveluorganisaation henkilöstön tehtävät ja toimivaltuudet määräytyvät perusvalmiustilan mukaisesti.

4.3 POIKKEUSOLOJEN VIESTI- JA TILANNETOIMISTO

Poikkeusolojen johtoryhmän tukena toimii tarvittaessa kaupunginjohtajan nimeämä viesti- ja tilannetoimisto. Toimiston tehtävänä on huolehtia viestiliikenteestä ja

tilannekuvan ylläpitämisestä sekä johtokeskuksen ruokahuollon järjestäminen. Viesti- ja tilannetoimiston kokoonpano on vuoromestarit (3), merkitsijät (3), viestittäjät (3) ja keittiömestarit (2). Viesti- ja tilannetoimistoa johtaa turvallisuuspäällikkö.

4.4 POIKKEUSOLOJEN VÄESTÖNSUOJELUORGANISAATIO

Väestönsuojelun ja pelastustoiminnan tukemista varten kaupungilla tulee olla tarpeellinen määrä toimialakohtaisesti nimettäviä väestönsuojeluryhmiä.

5 § POIKKEUSOLOJEN JOHTORYHMÄN JÄSENTEN TEHTÄVÄT

Siirryttäessä poikkeusolojen johtosäännön mukaiseen johtamisvalmiuteen johtoryhmän toimivaltuudet ja tehtävät määräytyvät kaupunginhallituksen päättämän erillisen poikkeusolojen johtoryhmän työjärjestyksen perusteella.

6 § TURVALLISUUSPÄÄLLIKÖ

Perusvalmiustilassa Rovaniemen kaupungin turvallisuuspäällikön tehtävänä on:

1. Kehittää ja ylläpitää yhteistoimintaa eri turvallisuusviranomaisten välillä
2. Ylläpitää kaupungin turvallisuustilannekuvaa
3. Kaupungin oman palvelutuotannon häiriötilanteissa, onnettomuuksista ja uhkatilanteista tulee palvelun tuottajan tiedottaa ensitilassa kaupungin turvallisuuspäällikölle. Kaupungin ostopalvelujen osalta vastaavan tiedon antaa palvelun järjestäjä.
4. Turvallisuuspäällikön tulee turvallisuustilanteen niin vaatiessa saattaa uhkatilanne kaupunginjohtajan sekä ao. palveluorganisaation, järjestäjän, liikelaitoksen tai konserniyhtiön tietoon.
5. Valvoo, ohjaa ja koordinoi toimialojen valmiussuunnittelua sekä siihen liittyvää koulutusta
6. Turvallisuuspäälliköllä on kaupungin viranomaisena oikeus saada tietoja kaupungin turvallisuuteen ja varautumiseen liittyvistä asioista.

7 § VALMIUS- JA PELASTUSSUUNNITELMAT

Valmiuslain 12§:n perusteella Rovaniemen kaupungin ja kaupunkikonsernin laitosten/ yhtiöiden tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.

Valmiussuunnittelua johtaa ja valvoo kaupunginhallitus. Valmiussuunnitelmat tarkistetaan kerran vuodessa ja aina, kun turvallisuusympäristössä tapahtuu olennaisia muutoksia.

Valmiussuunnittelun johtamisesta sekä yhteistoiminnan järjestämisestä vastaavat kaupunginjohtaja sekä apulaiskaupunginjohtajat kaupunginhallituksen hyväksymän tehtäväjaon mukaisesti.

Uhkien tiedostaminen ja niiden synnyttämien riskien yksilöiminen ja arvioiminen on keskeinen valmiussuunnitelman laatimisen edellytys. Valmiussuunnitelmassa kuvataan miten varaudutaan oman toiminnan jatkamiseen muuttuneissa olosuhteissa ja miten erityistilanteiden edellyttämät tehtävät suoritetaan.

Valmiussuunnitelmien ja pelastussuunnitelmien mukaisia toimintavalmiuksia tulee ylläpitää ja harjoitella säännöllisesti. Toimialakohtaisilla teemaharjoituksilla varmistetaan, että hallinto- ja palveluorganisaatio, liikelaitokset ja osakeyhtiöt ovat varautuneet hoitamaan elintärkeät toiminnot kaikissa olosuhteissa.

Valmiussuunnittelu- ja pelastussuunnitelmien laatimisvastuut tulee sisällyttää myös hallinto-, palveluorganisaation, liikelaitosten ja konserniyhtiöiden tekemiin hankintasopimuksiin, siltä osin kuin kaupungilla on vastaava varautumisvelvollisuus.

Kaupungin valmiussuunnittelua ohjataan erillisellä valmiusohjeella, jolla määritellään yksityiskohtaisemmin, miten kunnallisten palvelujen turvaaminen tulee suunnitella yhteiskunnan normaaliolojen häiriötilanteissa, poikkeusoloissa tai erityistilanteissa. Valmiusohjeesta päättää kaupunginhallitus. Valmiusohje on kaupungin valmiussuunnitelman yleinen osa.

Toimialakohtaiset valmiussuunnitelmat ja siihen tehtävät muutokset vahvistaa osastonjohtaja ja palvelukeskuksenpäällikkö yhdessä tai liikelaitoksen tai osakeyhtiön toimitusjohtaja turvallisuuspäällikön lausunnon perusteella.

Turvallisuuspäällikkö kokoaa ja säilyttää toimialakohtaiset valmiussuunnitelmat sekä kokoaa kaupungin varautumissuunnitelman.

Palvelutuotannon häiriö- ja erityistilanteissa Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun järjestöjen resurssit voidaan liittää osaksi kaupungin valmiusorganisaatiota.

8 § PELASTUSTOIMINNAN JA VÄESTÖNSUOJELUN JOHTAMINEN

Lapin pelastuslaitos johtaa pelastustoimintaa kaupungin alueella. Lapin pelastuslaitos asettaa tarvittaessa pelastuspalvelun johtoryhmän. Kaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä osallistuu tarvittaessa pelastuspalvelun johtoryhmään.

Pelastuslain 65 §:n perusteella kaupungin viranomaisen, laitoksen ja liikelaitoksen sekä muun julkisyhteisön vastuulla olevat väestönsuojelutehtävät ja niihin varautuminen kuuluvat edellä mainituissa organisaatiossa palvelevan viran- tai toimenhaltijan virkavelvollisuuksiin ja työsopimussuhteessa olevan henkilön tehtäviin. Palvelutuotannosta vastaavat organisaatiot, liikelaitokset ja konserniyhtiöt ovat pelastusviranomaisten ohella velvollisia osallistumaan pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun siten kuin niiden tehtävistä kunkin toimialan säädöksissä tai muussa lainsäädännössä säädetään.

9 § ERITYSTEHTÄVÄT POIKKEUSTILANTEIDEN VARALTA

Kaupunkikonsernissa voidaan antaa erityistehtäviä varautumisessa yhteiskunnan häiriötilanteiden ja poikkeusoloja varalle. Erityistehtävät määritellään valmiusohjeessa.

10 § VOIMAANTULO

Tämä johtosääntö tulee voimaan 1.7.2013.